

Beroepscode voor de jeugdzorgwerker

Deze beroepscode is een addendum bij de
beroepscode voor de maatschappelijk werker
en de
beroepscode voor sociaalagogische werkers.

Inspraakversie II d.d. 29-01-10

Een uitgave van:
de Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers / NVMW
en
Phorza, beroepsvereniging voor sociaalagogische professionals.

Utrecht, 2010

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Colofon	..
Voorwoord	..
Preambule	
Begrippenlijst	
Artikelen:	
Hoofdstuk 1. Algemeen	
Hoofdstuk 2. Relatie met de jeugdige cliënt en ouders/opvoeders	
Hoofdstuk 3. Samenwerking in de hulpverlening	
Hoofdstuk 4. Relatie met de organisaties	
Hoofdstuk 5. Relatie tot beroepsgenoten	
Hoofdstuk 6. Relatie met de samenleving	
Bijlage:	
Samenvatting overeenkomstige artikelen uit de beroepscode NVMW en Phorza	

Dit Addendum beroepscode jeugdzorgwerker is een uitgave van de Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers (NVMW) en: Phorza, beroepsvereniging voor sociaalagogische professionals.

COLOFON

De Beroepscode voor de maatschappelijk werker is een uitgave van de *NVMW*, de Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers en *Phorza*, beroepsvereniging voor sociaalagogische professionals.

Utrecht, 2010.

Dit Addendum is tot stand gekomen

Samenstelling: Jaap Buitink, Jan Ebskamp en Jos Kole.
Adviezen: Lydia Janssen.

AUTEURSRECHTEN

© 2010 NVMW en Phorza.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidstape of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

BESTELLEN

Deze uitgave is verkrijgbaar in iedere erkende boekhandel in Nederland. Tevens is zij te bestellen bij:

.....

Inspraakversie definitief d.d. 29-01-10

Voorwoord

Volgt.

Preambule Addendum Jeugdzorgwerker

Ideaal

Jeugdzorg is een kwestie van beschaving. Wie in de jeugdzorg werkt, in welk beroep dan ook, draagt namens de samenleving en de overheid zorg voor jeugd en jongeren als hun eerst verantwoordelijke ouders of verzorgers daartoe alleen niet voldoende in staat zijn. Opdat de fundamentele *kinderrechten* van deze kwetsbare jonge mensen gerespecteerd worden en zij tot hun recht komen; Opdat zij *beschermd* worden als dat nodig is; Opdat zij optimaal de kans krijgen zich te ontwikkelen, liefst in gezinsverband, tot gezonde zelfstandige mensen die verantwoordelijkheid kunnen dragen voor zichzelf, anderen en de samenleving. Hoe moeilijk soms ook haalbaar, dit is het ideaal van de jeugdzorg waar we naar streven.

Beroepscode

Goed werk in de jeugdzorg getuigt van professionele deskundigheid en vindt plaats binnen de voor de jeugdzorg geldende wettelijke kaders.¹ Daarnaast komt goed werk in de jeugdzorg overeen met de beroepsethische opvattingen die professionals in de sector er op na houden. De beroepscode van de beroepsorganisaties vormen daarvan een bindende uitdrukking. Op hoofdlijnen stemmen deze codes overeen zodat sprake is van een (m.n. *beroepsethisch*) consensus binnen de jeugdzorg.

Wie in de jeugdzorg werkt en geregistreerd staat in het BAMw-register neemt deze beroepscode als inspiratiebron, leidraad en toetssteen voor eigen morele reflectie en oordeelsvorming omtrent zijn beroepsmatig handelen en zijn werkhouding. Hij is bereid zich tegenover cliënten, collega's, leidinggevend en de samenleving te verantwoorden in termen van die beroepscode. Hij onderwerpt zich aan tuchtrechtspraak wanneer tuchtrechtelijke toetsing van zijn handelen en houding als jeugdzorgwerker gevraagd wordt.

Kernkwaliteiten en voorwaarden

Wie werkt in de jeugdzorg kan te maken krijgen met ingewikkelde situaties en moeilijke vragen. Het getuigt van professionaliteit om daar goed mee om te gaan.

Een jeugdzorgwerker beschikt uiteraard over professionele kwaliteiten; zie daarvoor bijvoorbeeld het competentieprofiel van de jeugdzorgwerker. Daarnaast beschikt hij idealiter ook over persoonlijke kwaliteiten, zoals:

- *betrokkenheid* bij het welzijn en de ontwikkeling van jeugd en jongeren en hun sociale omgeving.
- *betrouwbaarheid* voor cliënten en relevante anderen.
- *moed* om, zo nodig, lastige beslissingen te nemen en om er *doortastend* naar te handelen.
- *bezonnenheid* en zelfstandig *oordeelsvermogen* om bij tegenstrijdige belangen en conflicterende normen en waarden, afgewogen en te verantwoorden beslissingen te nemen, in overleg met cliënten en in samenspraak met collega's. Daarbij is het ideaal van de jeugdzorg richtinggevend.

Met deze kernkwaliteiten kunnen jeugdzorgwerkers hun *verantwoordelijkheid* nemen voor goede jeugdzorg. Voorwaarde is wel dat ze de *ruimte* en het *vertrouwen* krijgen om naar eigen deskundig inzicht te oordelen en te handelen en dat ze daartoe morele volmacht van de samenleving en de overheid krijgen.

Landschapskenmerken van de jeugdzorg

De jeugdzorg heeft enkele *kenmerken* die de beroepsethiek, resp. het gehele beroepsmatig

¹ Wet op de Jeugdzorg en overige wettelijke kaders.

handelen in deze sector een eigen kleur geven. Ze hangen mede samen met de *professionele relatie* tussen jeugdzorgwerkers, cliënten en hun sociale omgeving:

- Wie ook de cliënt is van de werker, of dat nu de ouder is, de pleegouder of het kind, de jeugdzorgwerker zal in alle gevallen, mede ook gelet op artikel 3 van het internationaal Verdrag van het kind, de belangen van het kind voorop stellen.
- Tegelijk maakt deze jeugdige cliënt bijna altijd deel uit van een sociale omgeving van andere mensen, in het bijzonder ouders, verzorgers en het gezin. Ouders of verzorgers hebben daarbij een specifieke zorgverantwoordelijkheid voor en gezag over de jeugdige cliënt. Ook deze mensen uit de sociale omgeving van de jeugdige cliënt zijn vaak cliënt van de jeugdzorgwerker.
(*'in de tweede plaats' weglaten*)
- Wanneer de jeugdzorgwerker zowel de jeugdige als leden uit zijn cliëntensysteem als cliënt heeft, werkt hij in een meervoudige partijdigheid. Meervoudige partijdigheid is een beroepshouding waarbij de werker vertrouwenwekkende relaties aan kan gaan in een gezinssysteem, ook als cliënten op het oog verschillende belangen hebben, bijvoorbeeld bij een Ondertoezichtstelling (OTS), waarbij ouders de door de rechter opgelegde hulp en steun van een gezinsvoogd aan hen zelf en aan het kind moeten aanvaarden. De meervoudige partijdigheid vraagt van de werker dat hij op zoek gaat naar het gemeenschappelijk belang in het gezinssysteem en daarbij de belangen van het kind, de jeugdige voorop stelt zonder andere belangen uit het oog te verliezen.
- De professionele relatie tussen de jeugdzorgwerker en zijn cliënt(en) ontstaat lang niet altijd door *vrije keus* en het initiatief van de cliënt(en) zelf. Jeugd en jongeren die bescherming nodig hebben, kunnen bijvoorbeeld ook cliënt worden zonder daar zelf om gevraagd te hebben. Soms ontstaat een professionele relatie door een door de rechter opgelegde jeugdzorg en zijn cliënten niet vrij deze op eigen initiatief te verbreken.
- Het *inhoudelijk* gezag dat de professionele jeugdzorgwerker heeft in verhouding tot zijn cliënt(en) berust op zijn professionele deskundigheid. Wanneer de jeugdzorgwerker echter op gezag van autoriteiten optreedt, is ook sprake van *formeel* gezag of cliënten dat nu erkennen of niet. Een begeleider in een justitiële jeugdinrichting werkt bijvoorbeeld met jongeren die daar op gezag van de (kinder)rechter zitten.
- In de jeugdzorg is vaak sprake van *ketenzorg* waarbij *achtereenvolgens* verschillende hulpverleners een professionele relatie met dezelfde cliënt(en) aangaan. Daarnaast komt het vaak voor dat verschillende professionals *tegelijktijd* een professionele relatie met dezelfde cliënt(en) aangaan. Goede samenwerking, informatie-uitwisseling en overdracht is bij dergelijke 'meervoudige professionaliteit' van groot belang. Vertrouwelijkheid tussen elk van de betrokken professionals en zijn cliënt(en) is dat echter ook. Meervoudige professionaliteit in de jeugdzorg vereist daarom zorgvuldige regie, goede afstemming en transparante verdeling en toeschrijving van (eind)verantwoordelijkheden.

Deze kenmerken samen maken de jeugdzorg tot een gecompliceerd beroepsethisch landschap. Als de jeugdzorgwerker over de genoemde kernkwaliteiten beschikt kan hij goed werk verrichten in dit landschap. Daarbij is het ook wenselijk dat hij zich niet alleen richt op de beroepsethische leidraad uit de generieke beroepscode voor de maatschappelijk werker (NVMW) en voor de sociaalagogisch werker (Phorza) maar zich ook houdt aan de normen die specifiek toegesneden zijn op de jeugdzorg. In dit Addendum worden deze normen geformuleerd. Dit Addendum brengt door een vergelijkende verwijzing naar de beroepscode de overlappende beroepsethiek van de sector in beeld.

Tuchtrechtspraak in de jeugdzorg

Als er serieuze klachten zijn over het beroepsmatig optreden van jeugdzorgwerkers, krijgen ze te maken met tuchtrechtspraak. Zo borgen professionals binnen de sector zelf de kwaliteit van hun beroepsbeoefening. Door de tuchtrechtspraak voor jeugdzorgwerkers die ingeschreven zijn in het BAMw-register te bundelen, wordt eenheid en transparantie van

kwaliteitsborging in de sector nagestreefd en een gelijke beoordeling van jeugdzorgwerkers, ongeacht hun beroep. Dit Addendum, een gezamenlijke toespitsing van de beroepscode van respectievelijk Phorza en NVMW, vormt het toetsingskader voor dit gebundelde tuchtrecht. De leidende gedachte achter dit toetsingskader is de professionele kwaliteit van de jeugdzorg.

Vorm en inhoud

In het vervolg worden artikelsgewijs normen geformuleerd in een rangschikking die door de beroepscode van NVMW en Phorza gedeeld wordt. Bij de formulering van op de jeugdzorg toegespitste normen wordt verwezen naar de relevante overeenkomstige artikelen uit de respectievelijke codes. Bij de artikelen staat telkens een korte toelichting.

In een bijlage staan korte samenvattingen van de overeenkomstige artikelen uit de beroepscode voor de maatschappelijk werker en de sociaalagogisch werker.

Begrippenlijst

In dit Addendum komen enkele kernbegrippen herhaaldelijk voor. Ze worden hier omschreven.

BAMw

Het Beroepsregister van Agogisch en Maatschappelijk Werkers/BAMw toetst of de geregistreerde zich aantoonbaar schoolt, competenties onderhoudt en continu bij blijft op zijn of haar vakgebied.

Beroepsstandaard

Het geheel van door de beroepsverenigingen erkende en vastgelegde afspraken omtrent goede beroepsbeoefening (in technische, ethische en methodische zin), ondermeer het Beroepsprofiel of Competentieprofiel en de Beroepscode (incl. dit Addendum) bevattend.

Cliënt(en)

De perso(o)n(en) met wie de jeugdzorgwerker een professionele relatie aangaat. De jeugdzorgwerker kan met meerdere personen tegelijk een professionele relatie aangaan, bijvoorbeeld wanneer hij niet alleen de jeugdige maar ook diens ouders/opvoeders professionele hulp verleent.

Cliëntensysteem

De groep van aan elkaar gerelateerde personen die in het leven van de cliënt(en) een (belangrijke) rol spelen. Leden van het cliëntensysteem hoeven niet per definitie zelf ook cliënt te zijn, ook al is dat wel vaak het geval. In de jeugdzorg zijn gezin en familie dikwijls het cliëntensysteem van de jeugdige primaire cliënt.

Sociale omgeving

De wijde kring van personen waarin het leven van cliënten zich afspeelt. Deze kring omvat meer personen dan een cliëntensysteem en is minder scherp afgegrensd.

Wettelijke vertegenwoordiger

De ouder(s) van de minderjarige cliënt, die het ouderlijk gezag over hem uitoefent of uitoefenen, dan wel diens voogd.

Artikelen Addendum Jeugdzorgwerker

Hoofdstuk 1. ALGEMEEN

A. Jeugdige cliënt tot zijn recht laten komen

De jeugdzorgwerker bevordert dat de jeugdige cliënt in zijn opvoeding en ontwikkeling tot zijn recht komt en werkt daartoe samen met de sociale omgeving van de cliënt.

Toelichting:

- Meer nog dan voor volwassen cliënten is de sociale omgeving voor het welzijn en de ontwikkeling van jeugd en jongeren van groot belang.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 1 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikelen 1.1 & 1.5 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

B. Bevordering deskundigheid

De jeugdzorgwerker oefent zijn beroep deskundig uit op basis van actuele kennis en ontwikkelingen in de jeugdzorg.

Toelichting:

- De jeugdzorg is sterk in ontwikkeling, dit vraagt van de jeugdzorgwerker speciale aandacht om recente kennis, inzichten en maatschappelijke behoeften bij zijn deskundigheidsbevordering te betrekken. Met name de groeiende culturele verscheidenheid vraagt extra aandacht.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 2 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikelen 1.2 & 1.3. uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

C. Gelijke bereidheid om te helpen

De jeugdzorgwerker toont gelijke bereidheid om jeugdigen en gezinnen, resp. gezinsystemen te helpen bij opvoedings- en ontwikkelingsvragen.

Toelichting:

- De jeugdzorgwerker respecteert dat ieder gezin binnen de grenzen van de wet eigen keuzes maakt in de opvoeding en ontwikkeling van jeugdigen.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 3 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikel 1.4 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

D. Bevorderen van het vertrouwen in de jeugdzorg

De jeugdzorgwerker bevordert door het naleven van de beroepsnormen en het dragen van persoonlijke verantwoordelijkheid het vertrouwen in de jeugdzorg.

Toelichting:

- De jeugdzorg wordt gekenmerkt door een gecompliceerd beroepsethisch landschap (zie preambule). Maar de sector wordt eveneens gekenmerkt door een kwetsbaar imago. Daarom is het belangrijk dat elke jeugdzorgwerker zich bewust is van zijn verantwoordelijkheid om zo een bijdrage te leveren aan het vertrouwen in de jeugdzorg. De basis voor die bijdrage ligt in het werken vanuit de beroepswaarden en –normen, zoals geformuleerd in de beroepsstandaard.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 4 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikelen 1.6 & 1.7 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

Hoofdstuk 2. RELATIE MET DE JEUGDIGE CLIENT EN OUDERS/OPVOEDERS

E. Respect

De jeugdzorgwerker respecteert de persoon van de cliënt(en):

- **de jeugdige cliënt met diens kwetsbaarheid, groeiende zelfstandigheid en verantwoordelijkheid**
- **ouders/opvoeders in hun eigen verantwoordelijkheid en opvoedingsvisie, voor zover niet in strijd met wettelijke en professionele kaders.**

Toelichting:

- 'Respect' kan in situaties waarin het welzijn van kwetsbare jeugdigen wordt bedreigd ook actieve 'bescherming' betekenen.
- Indien de rechter het gezag van de ouders heeft beperkt blijft de jeugdzorgwerker binnen de wettelijke kaders zoeken naar mogelijkheden om de ouderrol vorm te geven.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 5 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikelen 2.1 & 2.14 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

F. Informatievoorziening over de hulpverlening

De jeugdzorgwerker verschaft de jeugdige cliënt en diens wettelijke vertegenwoordigers informatie die afgestemd is op leeftijd en omstandigheden.

Toelichting:

- Deze informatievoorziening vindt plaats in afstemming met de sociale omgeving, zoals bedoeld in artikel A en conform de wettelijke en kwaliteitskaders omtrent informatievoorziening aan cliënten.
- De jeugdhulpverlener gaat na of de jeugdige cliënt en diens wettelijke vertegenwoordigers de informatie begrepen hebben.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 7 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikel 2.2 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

G. Instemming/overeenstemming omtrent hulpverlening

De jeugdzorgwerker overlegt zowel met de jeugdige cliënt als met diens ouders/opvoeders om tot instemming en overeenstemming te komen over de hulpverlening.

In geval van door de rechter opgelegde jeugdzorg zal hij de jeugdige cliënt in ieder geval proberen te motiveren voor de hulpverlening.

Toelichting:

- Om aan de wettelijke cliëntrechten te voldoen wendt de jeugdzorgwerker zich bij:
 - een cliënt *tot 12 jaar* tot de wettelijke vertegenwoordigers van de cliënt;
 - een cliënt *tussen 12 en 16 jaar* tot de cliënt en de wettelijke vertegenwoordiger(s) gezamenlijk;
 - een cliënt *vanaf 16 jaar* tot de cliënt zelf.

Dit artikel is een specificatie van:

artikel 9 uit de code voor de maatschappelijk werker en artikelen 2.3, 2.4, 2.15 & 2.16 uit de code voor de sociaalagogisch werker.

H. Macht en afhankelijkheid in de professionele relatie

De jeugdzorgwerker wendt het inhoudelijk en eventueel formeel gezag en de invloed die hij ten opzichte van cliënt(en) heeft ten positieve aan en misbruikt deze niet. Hij is zich er van bewust dat de jeugdige cliënt mogelijk zeer afhankelijk van hem is.

Toelichting:

- De professionele relatie tussen jeugdzorgwerker en jeugdige cliënt is meer nog dan de professionele relatie met een volwassen cliënt asymmetrisch, zeker in het geval van gedwongen hulpverlening. De jeugdzorgwerker heeft gezag en invloed, de jeugdige cliënt is (soms) sterk van hem afhankelijk.

Dit artikel is een specificatie van:

artikel 6 uit de code voor de maatschappelijk werker en artikelen 2.5 & 2.6 uit de code voor de sociaalagogisch werker.

I. Beëindiging van de professionele relatie

De jeugdzorgwerker is verantwoordelijk voor een zorgvuldige afsluiting van de hulpverlening als hij niet (meer) kan voldoen aan de hulpvraag. Hij verantwoordt zijn beslissing tegenover de cliënt en begeleidt deze eventueel bij een verwijzing.

Toelichting:

- Met name in de jeugdzorg is sprake van een grote mate van afhankelijkheid in de relatie tussen jeugdige cliënt en hulpverlener. Een zorgvuldige afsluiting betekent o.a. dat de jeugdzorgwerker vanuit vakmatig of persoonlijk oogpunt de grenzen van zijn mogelijkheden bewaakt in relatie tot datgene wat de cliënt vraagt of nodig heeft.

Dit artikel is een specificatie van:

artikel 8 uit de code voor de maatschappelijk werker en artikel 2.7 uit de code voor de sociaalagogisch werker.

Vertrouwelijkheid

J. Vertrouwelijkheid / geheimhouding

De jeugdzorgwerker houdt als vertrouwenspersoon informatie over de jeugdige cliënt, diens ouders/opvoeders en hun omstandigheden geheim. Hij informeert zijn cliënt in geval van door wet- en regelgeving verplichte rapportage aan derden.

De jeugdzorgwerker vraagt toestemming aan zijn cliënt en/of aan zijn wettelijke vertegenwoordiger als hij meent dat het noodzakelijk is om met derden vertrouwelijke informatie uit te wisselen.

Toelichting:

- De mogelijk grote kwetsbaarheid en afhankelijkheid van de jeugdige cliënt vraagt extra nadruk op vertrouwelijkheid.
- Voorafgaand aan het verstrekken van persoonsgegevens aan derden vraagt de jeugdzorgwerker bij een cliënt:
 - *onder de 12 jaar* toestemming aan zijn wettelijke vertegenwoordiger
 - *tussen 12 en 16 jaar* toestemming aan de cliënt en de wettelijke vertegenwoordigers gezamenlijk.
 - *vanaf 16 jaar* toestemming aan de cliënt.
- De jeugdzorgwerker legt uit waarom en aan wie gegevens (moeten) worden verstrekt, voor zover nodig voor het realiseren van de overeengekomen doelstelling van de hulpverlening.
- De Jeugdzorgwerker wisselt slechts cliëntgegevens uit in overleg- en samenwerkingscontacten, indien de andere hulpverleners eveneens een functionele professionele relatie met dezelfde cliënt hebben en de cliënt hiervan op de hoogte is bijvoorbeeld bij overleg binnen de instelling.
Bij externe samenwerkings- en overlegsituaties vindt verstrekking van informatie plaats op basis van toestemming van de cliënt (of wettelijke vertegenwoordiger) en voor zover noodzakelijk voor de te bieden hulp of het afstemmen van de hulp.
- Krijgt de jeugdzorgwerker geen toestemming voor dit overleg of kan toestemming niet worden gevraagd, dan verstrekt hij slechts gegevens van een cliënt aan een derde indien:
 - de cliënt of een gezinslid in een ernstige situatie verkeert en dringend op hulp of bescherming is aangewezen en
 - deze hulp en bescherming alleen kan worden gerealiseerd door het aan een derde verstrekken van informatieZie hierover ook norm K.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikelen 10, 11 & 12 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikelen 2.11 & 2.12 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

K. Vermoeden kindermishandeling

De jeugdzorgwerker bespreekt een vermoeden van fysieke en/of psychische kindermishandeling met de betrokken minderjarige en relevante betrokkenen uit het

cliëntensysteem, tenzij dit alles niet in het belang van de minderjarige is. Indien nodig volgt hij de meldcode.

Toelichting:

- De jeugdzorgwerker handelt bij een vermoeden van fysiek of psychisch geweld conform de beroepsstandaard (m.n. relevant overleg).
- De jeugdzorgwerker past de geldende meldcode toe als het vermoeden blijft bestaan of wordt bevestigd en meldt zijn vermoeden bij een regulier meldpunt.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 13 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikel 2.17 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

L. Verschoningsrecht

De jeugdzorgwerker doet indien hij door een rechter als getuige wordt opgeroepen een beroep op zijn geheimhoudingsplicht indien hij meent dat hij, alle belangen afwegend, tot geheimhouding ten opzichte van zijn cliënt verplicht is.

Toelichting:

- Verschoningsrecht is het recht van een getuige om te weigeren antwoord te geven op vragen die door een rechter aan hem of haar worden gesteld. In een civiele of strafrechtelijke procedure is een beroep hierop mogelijk.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 14 uit de code voor de maatschappelijk werker.*

Dossiervorming

M. Verslaglegging / dossiervorming

De jeugdzorgwerker geeft de jeugdige cliënt de gelegenheid tot inzage en mogelijkheid tot aanvulling of correctie in het dossier na overleg met en instemming van de ouder(s) en/of wettelijke vertegenwoordiger(s).

Toelichting:

- Verslaglegging en dossiervorming vinden plaats conform de beroepsstandaard.
- Bij het toepassen van deze norm weegt de jeugdzorgwerker zorgvuldig af of inzage in het dossier er toe bijdraagt dat de jeugdige cliënt tot zijn recht komt.
- Bij aanvullingen en/of correctie (inclusief verwijderingen) van tekst in het dossier, geeft de jeugdzorgwerker aan van wie aanvullingen en/of correcties afkomstig zijn.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikelen 15, 16, 17 & 18 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikel 2.13 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

Hoofdstuk 3. SAMENWERKING IN DE HULPVERLENING

N. Samenwerking in de hulpverlening

De jeugdzorgwerker zet zich in voor een goede en efficiënte samenwerking, goede

regie van de hulpverlening en een duidelijke verdeling van de verantwoordelijkheden en draagt daarmee bij aan een transparante en eenduidige regie van de hulpverlening.

Toelichting:

- In de jeugdzorg is sprake van ketenhulpverlening. Goede samenwerking, regie van hulpverlening en duidelijke verdeling van de (eind-)verantwoordelijkheid zijn – mede gelet op de extra afhankelijke positie van de jeugdige cliënt - binnen de jeugdzorg van groot belang. Zie ook art. H.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 19 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikelen 3.1, 3.2 & 3.3 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

O. Beroepsuitoefening en samenwerking

De jeugdzorgwerker draagt vanuit zijn eigen deskundigheid bij aan de ketenhulpverlening, erkent de grenzen van zijn eigen expertise daarbij en is bereid zijn professionele oordelen ter discussie te stellen.

Toelichting:

- De inzet en erkenning van de eigen beroepsdeskundigheid van de jeugdzorgwerker is essentieel voor de kwaliteit van de jeugdzorg en draagt bij aan goede samenwerking zoals in norm N genoemd.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikelen 19, 20 & 21 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikelen 3.2 & 3.5 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

Hoofdstuk 4. RELATIE MET DE ORGANISATIE

P. Aanvaarding organisatie als beleidskader

De jeugdzorgwerker aanvaardt de organisatie als het kader voor zijn beroepsuitoefening en werkt mee aan de beleidsdoelstellingen, tenzij dit in strijd is met zijn beroepsstandaard.

Toelichting:

- In geval dat de jeugdzorgwerker een dergelijke tegenstrijdigheid signaleert, overlegt hij dit met collega's en stelt hij dit via de gebruikelijke kanalen binnen de instelling aan de orde.
- Met name bij de aanvaarding van een functie toetst de jeugdzorgwerker of deze functie overeenkomt met zijn beroepsstandaard. In de jeugdzorg betekent dit vooral of hij artikel A. kan realiseren: het bevorderen dat de jeugdige cliënt in zijn opvoeding en ontwikkeling tot zijn recht komt.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 22 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikel 4.1 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

Q. Toetsing beroepsmatig en functioneel handelen aan de waarden en normen van het beroep

De jeugdzorgwerker toetst bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid van zijn organisatie of dit overeenkomt met de beroepsstandaard.

Toelichting:

- Dit artikel legt de nadruk op het blijvend toetsen of functie en beroepsstandaard overeenkomen. Het legt daarmee een belangrijke verantwoordelijkheid bij de jeugdzorgwerker om dit te beoordelen en is daarmee een echte kwaliteitsnorm: als functie en beroepsstandaard niet (meer) overeenkomen kan de kwaliteit van het werk onder druk komen te staan.
- Zodra de jeugdzorgwerker signaleert dat er een spanning is tussen functie en beroepsstandaard bespreekt hij dit met beroepsgenoten en leiding en wijst hij op de gevolgen voor de (m.n. jeugdige) cliënten.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 23 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikelen 4.2 & 4.5 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

R. Verantwoording aan werkgever

De jeugdzorgwerker verantwoordt zijn werk aan de leiding van de organisatie en verstrekt relevante gegevens voor de ontwikkeling en evaluatie van het beleid.

Toelichting:

- De verantwoording betreft gevraagde en ongevraagde rapportages over niet tot individuele personen herleidbare gegevens ten behoeve van beleidsontwikkeling en het kunnen realiseren van de gezamenlijke doelstelling: verantwoorde zorg aan kinderen en jongeren.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikelen 24 & 25 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikelen 4.3 & 4.4 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

Hoofdstuk 5. RELATIE TOT BEROEPGENOTEN

S. Collegiale toetsing en beroepsethische reflectie

De jeugdzorgwerker toetst zijn beroepsmatig handelen aan het professioneel en beroepsethisch oordeel van zijn collega's.

Toelichting:

- De jeugdzorgwerker is er zich van bewust dat in de hulpverlening aan jeugdige cliënten maatschappelijke normen en waarden een grote rol spelen.
- Beroepsethische reflectie in collegiaal verband zal er toe bijdragen dat de jeugdzorgwerker beter toegerust is om zorgvuldig en verantwoord met morele kwesties in de jeugdzorg om te gaan.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 26 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikel 3.4 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

T. Schending vertrouwen in het beroep en de jeugdzorg door een collega

De jeugdzorgwerker is attent op signalen waarin collega's met het schenden van de beroepsstandaard het vertrouwen in de jeugdzorg schaden en onderneemt relevante stappen.

Toelichting:

- Het schenden van de beroepsstandaard houdt bijvoorbeeld in dat een collega jeugdzorgwerker onvoldoende de normen in dit Addendum naleeft en daarmee de belangen van de jeugdige cliënt schaadt.
- De jeugdzorgwerker gaat zorgvuldig om met betreffende signalen: hij zal dat met betreffende collega bespreken. En indien nodig daarna ook met andere collega's en/of deskundigen. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan meldt hij dit aan de leidinggevende (indien het een collega betreft binnen eigen organisatie). Hierover en over andere stappen die hij zet, licht hij zijn collega in.
- Deze norm ligt in het verlengde van artikel D en is daarmee in het belang van het vertrouwen in de jeugdzorg.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikelen 27 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikel 3.6 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

U. Medewerking aan professionalisering van de jeugdzorg

De jeugdzorgwerker ondersteunt - en werkt mee aan - activiteiten die ten goede komen aan de professionalisering van de jeugdzorg.

Toelichting:

- Elke jeugdzorgwerker beseft dat een gezamenlijke investering in de voorwaarden voor een goede beroepsuitoefening noodzakelijk is om de kwaliteit en het imago van de jeugdzorg te verbeteren.
- De jeugdzorgwerker draagt via het ter beschikking stellen van kennis aan -, en het begeleiden van - stagiaires eveneens bij aan de professionalisering van de jeugdzorg.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikelen 28 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikel 5.1 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

Hoofdstuk 6. RELATIE MET DE SAMENLEVING

V. Ondersteuning maatschappelijke activiteiten

De jeugdzorgwerker signaleert en ondersteunt maatschappelijke activiteiten die de emancipatie van kinderen en jongeren met een geestelijke, lichamelijke en/of maatschappelijke beperking of achterstand bevorderen.

Toelichting:

- Mede afgeleid van art. 1 impliceert dit artikel dat de jeugdzorgwerker meewerkt aan onderzoek en voorlichting over de beoogde emancipatie. Dit alles vanuit en gerelateerd aan zijn professionele deskundigheid en werk.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 5.2 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

W. Signalering knelpunten in de jeugdzorg

De jeugdzorgwerker signaleert knelpunten in de jeugdzorg en beijvert zich er voor dat de hulpverlening in de jeugdzorg zo toegankelijk mogelijk is.

Toelichting:

- De jeugdzorgwerker gaat in overleg met collega's en leidinggevende zo nodig over tot passende actie in geval van knelpunten.
- De jeugdzorgwerker draagt door realisering van deze norm bij aan de imagoverbetering van de jeugdzorg in de samenleving (zie ook norm Y).

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 29 uit de code voor de maatschappelijk werker.*

X. Voorlichting over de jeugdzorg

De jeugdzorgwerker werkt actief mee aan verbetering van de beeldvorming over de jeugdzorg.

Toelichting:

- De jeugdzorgwerker draagt bij aan het realiseren van deze norm door relevante meningen en informatie te geven en daarbij de kernwaarden in de jeugdzorg uit te dragen.
- Realisering van deze norm gaat niet zonder overleg en afstemming met collega's en niet zonder bijdragen aan gezamenlijke acties ter verbetering van de beeldvorming over de jeugdzorg.

*Dit artikel is een specificatie van:
artikel 30 uit de code voor de maatschappelijk werker en
artikel 5.1 uit de code voor de sociaalagogisch werker.*

Zie bijlage:

Bijlage

Samenvatting overeenkomstige artikelen uit de beroepscode NVMW en Phorza

Hieronder volgen samenvattingen van de overeenkomstige artikelen uit de beroepscode voor resp. maatschappelijk werkers (NVMW) en sociaalagogisch werkers (Phorza).

De volgorde is gelijk aan die van de artikelen uit dit Addendum.

Hoofdstuk 1. ALGEMEEN

A. Jeugdige cliënt tot zijn recht laten komen

De *Code voor de maatschappelijk werker* en de *Code voor de sociaalagogisch werker* benadrukken het tot hun recht komen van cliënten in wisselwerking met hun omgeving.

De *Code voor de maatschappelijk werker* zegt daarbij dat de maatschappelijk werker actief bijdraagt aan een zo groot mogelijke eigen verantwoordelijkheid van de cliënt.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* stimuleert de zelfredzaamheid van de cliënt; de 'cliënt centraal' is uitgangspunt van handelen.

Betreft Code MW art. 1 / Code SA art. 1.1 & 1.5.

B. Bevordering deskundigheid

De *Code voor de maatschappelijk werker* wijst op het belang van het voortdurend en aantoonbaar onderhouden van de beroepscompetenties, dit onder verwijzing naar de geldende beroepscompetenties in het *Beroepsprofiel van de maatschappelijk werker*.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* vraagt met name verdieping in de culturele achtergronden en bijbehorende normen en waarden, die het gedrag van cliënten beïnvloeden.

Beide beroepscode wijzen op het Beroepsregister van Agogisch en Maatschappelijk werkers (BAMw), waarmee zij het onderhouden van de deskundigheid kunnen aantonen.

Betreft Code MW art. 2 / Code SA art. 1.2 & 1.3.

C. Gelijke bereidheid om te helpen

De gelijke bereidheid tot helpen is voor beide disciplines een norm.

De *Code voor de maatschappelijk werker* wijst daarbij op de context van de organisatie of de (maatschappelijke) opdracht als bepalende factoren hoe de maatschappelijk werker werkelijk een professionele relatie aan kan gaan. Tevens impliceert deze norm dat de maatschappelijk werker ook zelf het initiatief kan nemen voor het aangaan van een professionele relatie.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* benadrukt dat de sociaalagogisch werker met de norm geen ongerechtvaardigd onderscheid maakt op grond van ras, etniciteit, nationaliteit, seksuele geaardheid, geslacht, godsdienst, handicap, chronische ziekte, levensovertuiging of politieke overtuiging. Hij respecteert dat iedere cliënt op basis hiervan, binnen de grenzen van de wet, zijn leven vormt geeft.

Betreft Code MW art. 3 / Code SA art. 1.4.

D. Bevorderen van het vertrouwen in de jeugdzorg

Beide beroepscode leggen nadruk op het actief meewerken aan het winnen en behouden van het vertrouwen in het beroep. Beide codes zeggen ook dat professionals dat niet alleen doen door een zorgvuldige beroepsuitoefening, maar dat dit ook hun gedrag in hun maatschappelijk of privéleven daarbuiten betreft.

De *Code voor de maatschappelijk werker* vult daarbij aan dat de werker datgene vermijdt waardoor het vertrouwen in het beroep wordt geschaad. En er voor waakt dat zijn deskundigheid niet wordt gebruikt voor belangen die in strijd zijn met de doelstelling van het beroep.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* benadrukt in dit verband de persoonlijke verantwoordelijkheid voor het eigen beroepsmatig handelen, waarover de sociaalagogisch werker verantwoording dient af te leggen en welke hij niet kan overdragen aan collega's.

Betreft Code MW art. 4 / Code SA art. 1.6 & 1.7.

Hoofdstuk 2. RELATIE MET DE JEUGDIGE CLIENT EN OUDERS/OPVOEDERS

E. Respect

De essentie van de artikelen over respect in beide beroepscode's is hetzelfde: de hulpverlener respecteert de persoon van de cliënt.

De *Code voor de maatschappelijk werker* erkent daarnaast de eigen verantwoordelijkheid en keuzevrijheid van handelen van de cliënt. Daarbij heeft de maatschappelijk werker de zorg dat de cliënt de consequenties van zijn keuzen overziet en de cliënt stimuleert om tot verantwoord zelfstandig handelen te komen.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* geeft naast het tonen van respect voor de persoon van de cliënt ook aan dat de werker respect toont voor de identiteit en eigen verantwoordelijkheid van de cliënt. Dat doet de sociaalagogisch werker door zorgvuldige hulpverlening, voortvloeiende uit de beroepscode en de geldende professionele standaarden.

Betreft Code MW art. 5 / Code SA art. 2.1 & 2.14.

F. Informatievoorziening over de hulpverlening

Beide beroepscode's hechten belang aan een adequate informatie aan de cliënt (Informed Consent).

De *Code voor de maatschappelijk werker* vraagt de maatschappelijk werker er voor zorg te dragen dat de realisering van deze norm overeenkomt met de kwaliteitsbepalingen van de organisatie.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* verschaft informatie in de context van een professionele relatie.

Betreft Code MW art. 7 / Code SA art. 2.2.

G. Instemming/overeenstemming omtrent hulpverlening

De *Code voor de maatschappelijk werker* legt bij deze norm nadruk op het feit dat instemming pas reëel is als de cliënt op de hoogte is van de voorwaarden die gelden. Bij gedwongen hulpverlening of voorwaardelijke hulpverlening wordt de in- en overeenstemming immers mede bepaald door de voorwaarden die hierbij worden gesteld door de wetgever of andere instanties.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* benadrukt het belang van goed overleg met de cliënt over niet alleen de start van de hulpverlening maar ook tijdens de hulpverlening. Wanneer de cliënt niet in staat is zijn eigen wil geheel of gedeeltelijk te bepalen, dan overlegt de sociaalagogisch werker met de wettelijke vertegenwoordiger of naaste familie of contactpersoon.

Betreft Code MW art. 9 / Code SA art. 2.3, 2.4, 2.15 & 2.16.

H. Macht en afhankelijkheid in de professionele relatie

Beide beroepscode's hebben hier een grote mate van overeenstemming. Alhoewel de formuleringen nuanceren aangeven.

De *Code voor de maatschappelijk werker* accentueert het nalaten misbruik te maken van het uit zijn deskundigheid en/of positie voortvloeiend overwicht in de professionele relatie.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* legt de nadruk in eerste instantie bij de inspanning om een goede werkrelatie op te bouwen en te onderhouden en vandaar uit machtsmisbruik te voorkomen. De sociaalagogisch werker zal er op toe zien dat de professionele relatie niet vermengd wordt met vriendschappelijke of seksuele relaties.

Betreft Code MW art. 6 / Code SA art. 2.5 & 2.6.

I. Beëindiging van de professionele relatie

Beide beroepscode's wijzen bij deze norm op het belang van openheid:

De *Code voor de maatschappelijk werker* stelt dat de maatschappelijk werker zijn beslissing over beëindiging van de hulpverlening aan de cliënt verantwoordt.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* stelt dat de sociaalagogisch werker duidelijk aan de cliënt laat weten wanneer hij niet aan zijn wensen kan voldoen.

Betreft Code MW art. 8 / Code SA art. 2.7.

J. Vertrouwelijkheid / geheimhouding

Beide beroepscodes geven met resp. vier en drie artikelen aan veel waarde te hechten aan de normen over vertrouwelijkheid en geheimhouding.

De *Code voor de maatschappelijk werker* benadrukt dat toestemming van de cliënt tot het opheffen van de geheimhoudingsplicht, niet betekent dat de maatschappelijk werker conform die toestemming handelt: hij weegt eerst zorgvuldig alle belangen en waarden af alvorens te beslissen of hij daadwerkelijk volgens die toestemming kan en wil handelen.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* geeft aan dat respect voor de privacy van de cliënt ook inhoudt dat de sociaalagogisch werker niet onaangekondigd een ruimte instapt waar de cliënt zich bevindt en dat hij er voor zorgt dat persoonlijke gesprekken niet hoorbaar zijn voor derden.

Beide beroepscodes hebben in een apart artikel aangegeven dat alleen in uitzonderlijke gevallen de plicht tot geheimhouding vervalt, namelijk als 'levensbelangen van cliënt of van anderen worden bedreigd' (*Code voor de maatschappelijk werker*) of als 'ernstige schade voor de cliënt of een ander dreigt' (*Code voor de sociaal agoog*). Deze uitzonderlijke gevallen zijn voor de jeugdzorgwerker uitgewerkt in artikel K.

Betreft Code MW art. 10, 11, 12 & 13 / Code SA art. 2.11, 2.12 en 2.17.

K. Vermoeden kindermishandeling

Een koppeling van norm K met de resp. beroepscodes gaat voor een deel niet op. De overeenkomst tussen bovenstaande norm en die in de *Code voor de sociaalagogisch werker* (2.17) is het uitgangspunt dat er bij een vermoeden *eerst* wordt gesproken met de minderjarige cliënt en betrokkenen.

Norm K in dit *Addendum* stelt dat dit niet kan als dit niet in het belang is van de minderjarige.

De *Code voor de maatschappelijk werker* stelt als norm dat de maatschappelijk werker buiten medeweten en toestemming van de cliënt mag handelen als levensbelangen in het geding zijn. Hij verantwoordt zijn handelen wel tegenover de cliënt. Maar dat kan dan ook achteraf zijn.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* stelt dat de sociaalagogische werker een vermoeden dat een cliënt betrokken is bij kindermishandeling, kinderporno of huiselijk geweld dit met de cliënt en mogelijke betrokkenen bespreekt. Als het vermoeden blijft bestaan volgt melding bij een meldpunt. Beide beroepscodes zeggen dat de professional in geval van handelen buiten toestemming altijd overleg voert:

- de *Code voor de maatschappelijk werker* zegt met beroepsgenoten en/of deskundigen;
- de *Code voor de sociaalagogisch werker* zegt met een deskundige collega of een leidinggevende.

De *Code voor de maatschappelijk werker* zegt daarnaast dat handelen buiten medeweten of toestemming van de cliënt ook mogelijk is als de cliënt niet in staat is zijn wil te bepalen.

Ook benadrukt deze *Code* het belang van zorgvuldig professioneel handelen in dergelijke situaties; naast professioneel overleg ook een zorgvuldige interpretatie van de situatie.

Betreft Code MW art. 13 / Code SA art. 2.17.

L. Verschoningsrecht

Dit artikel is geheel conform art. 14 uit de *Code voor de maatschappelijk werker*. De beroepsgroep maatschappelijk werkers stelt het als een ethische norm om zich te kunnen beroepen op het verschoningsrecht.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* geeft geen expliciete aandacht aan het verschoningsrecht. De sociaalagogisch werker heeft uiteraard ook een verschoningsrecht bij de rechter.

Betreft Code MW art. 14.

M. Verslaglegging / dossiervorming

Verslaglegging en dossiervorming vinden plaats conform de beroepsstandaard, staat in bovenstaande toelichting. In beide beroepscodes worden deze punten, naast de mogelijkheid tot inzage in het dossier, uitgewerkt.

Beide codes stellen dat de hulpverlener er voor zorgt dat vertrouwelijke gegevens niet toegankelijk zijn

voor derden en dat cliënt en/of diens vertegenwoordiger(s) naast inzage ook de mogelijkheid hebben om gegevens eventueel aan te passen.

De *Code voor de maatschappelijk werker* benoemt met een aparte norm impliciet ook de functie van het dossier; nl. dat de maatschappelijk werker relevante gegevens verzamelt voor de voortgang van het hulpverleningsproces. In het geval dat inzage ernstig nadeel op zou kunnen leveren voor de cliënt, kan de cliënt een professionele vertrouwenspersoon aanwijzen, die namens cliënt inzage kan krijgen. De *Code voor de sociaalagogisch werker* geeft specifieke aandacht aan de zorgvuldigheid van de vastlegging van gegevens: zonder persoonlijke vooringenomenheid, alleen na doorgesproken te zijn met de cliënt en diagnoses alleen indien gesteld door bevoegde personen, met vermelding van naam en data.

Betreft Code MW art. 15, 16, 17 & 18 / Code SA art. 2.13.

Hoofdstuk 3. SAMENWERKING IN DE HULPVERLENING ²

N. Samenwerking in de hulpverlening

Samenwerking t.b.v. een optimale hulpverlening is voor beide beroepscodes een norm.

De *Code voor de maatschappelijk werker* geeft speciale aandacht aan de positie van vrijwilligers en mantelzorgers en het belang van de maatschappelijk werker om in de samenwerking met hen de beroepswaarden zo nodig te verduidelijken. Deze Code vermeldt dat wanneer meerdere hulpverleners van dezelfde of een andere discipline een functionele professionele relatie met dezelfde cliënt hebben, geldt dat – als de cliënt daarvan op de hoogte is – wel gegevens kunnen worden uitgewisseld; bijv. in geval van een instellingsgeheimhoudingsplicht.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* geeft eveneens aandacht aan samenwerking met vrijwilligers, maar ook met stagiaires: het in onderling overleg afstemmen van werkzaamheden. De sociaalagoog zal in de samenwerking met vrijwilligers en stagiaires eveneens aandacht geven aan beroepshouding en beroepscode. Deze code accentueert verder het belang van het tonen van respect voor de specifieke bijdrage van andere disciplines.

Betreft Code MW art. 19 / Code SA art. 3.1, 3.2 en 3.3.

O. Beroepsuitoefening en samenwerking

De essentie van dit artikel is de inbreng van de beroepsdeskundigheid in de samenwerking. Beide beroepscodes geven daar andere accenten aan.

De *Code voor de maatschappelijk werker* stelt dat de maatschappelijk werker zwijgt over vertrouwelijke informatie die hij in de samenwerking verkrijgt. Tenzij het over misstanden bij personen of organisaties gaat met wie hij samenwerkt. Dan is actie – na overleg - gerechtvaardigd. Daarnaast zegt de *Code dat de maatschappelijk werker* geen medewerking verleent aan werkzaamheden van anderen als deze in strijd zijn met de Code.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* accentueert het belang om beroepskrachten uit andere disciplines constructief aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en feedback van anderen open te ontvangen. En daarin ook knelpunten, die nadelig zijn voor de cliënt, bespreekbaar te maken.

Betreft Code MW art. 19, 20 & 21 / Code SA art. 3.2 & 3.5.

Hoofdstuk 4. RELATIE MET DE ORGANISATIE

P. Aanvaarding organisatie als beleidskader

Norm P komt overeen met de beide beroepscodes.

De Code voor de sociaalagogisch werker vult dit nog aan met de toelichting dat de sociaalagogisch

² *De Code voor de sociaalagogisch werker heeft geen apart hoofdstuk over samenwerking met andere hulp- en dienstverleners, maar heeft dit aspect verwerkt in een hoofdstuk dat ook gaat over de relatie met collega's. Dit aspect is in de Code voor de maatschappelijk werker weer opgenomen in een apart hoofdstuk over de verhouding tot beroepsgenoten.*

Dit betekent dat een enkel artikel uit de Code voor de sociaalagogisch werker behalve in dit hoofdstuk ook in het hoofdstuk over de relatie met beroepsgenoten staat.

werker zich goed op de hoogte stelt of het inzetten van zijn deskundigheid in overeenstemming is met de doelstelling van het beroep.

Betreft Code MW art. 22 / Code SA art. 4.1.

Q. Toetsing beroepsmatig en functioneel handelen aan Code en Addendum.

Beide beroepscode wijzen er op dat professionals, om hun functie goed en verantwoord uit te kunnen voeren, handelings- of discretionaire ruimte nodig hebben:

De *Code voor de maatschappelijk werker* wijst in een toelichting op het krachtenveld waarin professionals werken, zoals de grenzen die de samenleving, inclusief wetgever en opdrachtgever stellen. Daarbij vragen professionals professionele autonomie om samen met de opdrachtgever de functie op een kwalitatief verantwoorde manier uit te kunnen voeren.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* benadrukt dat de sociaalagogisch werker aan de directie kenbaar maakt dat hij in de uitvoering van het beleid niet in kan gaan tegen zijn beroepscode.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* geeft ook aan dat de sociaalagogisch werker bij eventuele stiptheidsacties, werkonderbrekingen of stakingen altijd bereid blijft de noodzakelijke dienstverlening te waarborgen.

Betreft Code MW art. 23 / Code SA art. 4.2 & 4.5.

R. Verantwoording aan werkgever

De *Code voor de maatschappelijk werker* vult aan dat vorm en inhoud van de verantwoordingsplicht afhangt van de positie van de betreffende daartoe aangestelde functionaris. Hiermee wordt bedoeld op de mate waarin bijvoorbeeld vertrouwelijke gegevens kunnen worden verstrekt.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* geeft aparte aandacht aan de sociaalagogisch werker in een leidinggevende functie: deze heeft de verantwoordelijkheid om regelmatig het werk met zijn medewerkers te evalueren.

Betreft Code MW art. 24 & 25 / Code SA art. 4.3 & 4.4.

Hoofdstuk 5. RELATIE TOT BEROEPGENOTEN

S. Collegiale toetsing en beroepsethische reflectie

De *Code voor de maatschappelijk werker* benadrukt dat het een morele en niet vrijblijvende plicht is een (blijvend) lerende professional te zijn, aan na- en bijscholing te doen, vakliteratuur bij te houden, continu te reflecteren met beroepsgenoten, te leren van casussen, kennis te delen en te werken aan het vermogen tot morele oordeelsvorming.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* stelt dat realisering van deze norm niet gaat zonder een kwetsbare en assertieve opstelling. En dat kritiek op collega's alleen rechtstreeks met betreffende collega's kan worden besproken. De sociaalagogisch werker zal de cliënt beschermen tegen eventuele onethische of incompetentie dienstverlening van collega's door deze daarop aan te spreken.

Betreft Code MW art. 26 / Code SA art. 3.4.

T. Schending vertrouwen in het beroep en de jeugdzorg door een collega

In de vervolgstappen maken de twee beroepscode andere keuzes:

De *Code voor de maatschappelijk werker* stelt dat als de bezwaren blijven bestaan, de maatschappelijk werker deze inbrengt bij het College van Toezicht van zijn beroepsvereniging; omdat het hier in eerste instantie om een schending van het vertrouwen in het beroep gaat. Uiteraard brengt hij zijn betreffende beroepsgenoot op de hoogte.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* stelt dat als er geen bevredigende oplossing volgt, dat de sociaalagogisch werker dit meldt aan een lid van de directie of lid van de raad van bestuur van de instelling.

Betreft Code MW art. 27 / Code SA art. 3.6.

U. Medewerking aan professionalisering van de jeugdzorg

De *Code voor de maatschappelijk werker* legt de nadruk op bijdragen aan de ontwikkeling van het beroep, zoals kennisontwikkeling en kennisdelen. Samen investeren in de toekomst van het beroep is

een gedeelde verantwoordelijkheid, stelt de Code. Gewezen wordt op mogelijkheden binnen eigen organisatie en daarbuiten, zoals beroepsvereniging, opleidingen of kennis- en wetenschappelijke instituten.

De *Code voor sociaalagogisch werker* stelt dat de werker *die* activiteiten van de beroepsgroep ondersteunt die voorwaarden scheppen voor een goede beroepsuitoefening, bijvoorbeeld door medewerking te verlenen aan onderzoek, publicaties en acties.

Betreft Code MW art. 28 / Code SA art. 5.1.

Hoofdstuk 6. RELATIE MET SAMENLEVING

V. Ondersteuning maatschappelijke activiteiten

De *Code voor de sociaalagogisch werker* heeft een vrijwel identieke norm voor de sociaalagogisch werker.

De *Code voor de maatschappelijk werker*. (PM: er wordt overwogen dit artikel ook op te nemen.)

Betreft Code SA art. 5.2.

W. Signalering knelpunten in de jeugdzorg

De *Code voor de maatschappelijk werker* heeft een vrijwel identieke norm voor de maatschappelijk werker, maar dan vooral gericht op ontwikkelingen en gebreken in de samenleving of instanties die het beroep raken. De maatschappelijk werker heeft de plicht om maatschappelijke feiten en ontwikkelingen die het tot hun recht komen van (potentiële) cliënten belemmeren te signaleren en publiekelijk te maken, zowel in het algemeen belang als in het belang van de (potentiële) cliënt. *Betreft Code MW art. 29.*

X. Voorlichting over de jeugdzorg

De *Code voor de maatschappelijk werker* legt bij deze norm de nadruk op het vanuit de professie uitdragen van meningen en het bieden van relevante informatie, die bijdragen aan de verwezenlijking van de centrale waarde en aan het imago van het beroep. Aangevuld wordt dat het hier kan gaan om collectieve belangenbehartiging en/of collectieve pleitbezorging, zowel in lokaal, regionaal als landelijk verband.

De *Code voor de sociaalagogisch werker* legt de nadruk op ondersteuning van activiteiten van de beroepsgroep om voorwaarden voor een goede beroepsuitoefening te scheppen. Met aandacht voor beroepsontwikkeling, ondersteuning van de beroepsvereniging om het werk inhoudelijk te verbeteren door onderzoek, publicaties en acties.

Betreft Code MW art. 30 / Code SA art. 5.1.

== =